

Prop og Kapsel. Medlemsblad for Dansk Bryggeri-, Brænderi- og Mineralvandsarbejder Forbund
Særunummer i anledning af forbundets 75 års jubilæum 30. april 1973.

Tillidskvinde Edith Hansen, Carlsberg:

**Vi har det materielt bedre,
men menneskeligt ringere
Akkordsystemet hindrer et godt arbejdsklima og skaber lønmisundelse**

- Vi har fået det materielt bedre, men menneskeligt ringere! Derfor må vi have akkordsystemet afskaffet. Det ødelægger muligheden for et godt arbejdsklima. Systemet skaber lønmisundelse, siger Edith Hansen, tillidskvinde for 330 kvinder på Carlsberg Bryggerierne. Hun er tillige næstformand for Københavns kvindelige afdeling og medlem af forbundets hovedbestyrelse.

»Fri abort« - det går jeg helt og fuldt ind for, siger Edith Hansen, der har taget manganen tårn om dette emne.

Edith Hansen er en kvinde med sine meningers mod. Hun er opvokset i en søskendeflok på 12 i en landsby mellem Ålborg og Hadsund. I ungdomsårene kom hun til København, blev ansat på Carlsberg og senere valgt til tillidskvinde - et arbejde, der interesserer hende ud over al måde. Hun er engageret i jobbet. Ingen går forgæves til Edith. Altid parat til at hjælpe andre.

- Det eneste, jeg kan misunde andre, er uddannelse. Det kan ærgre mig, når jeg kommer ud for mennesker, der via studier har erhvervet sig en stor viden. På det uddannelsesmæssige felt har vi »arbejderfattigdom«. Vi har ikke i samme grad haft mulighed for at dyrke musikken, kunsten, litteraturen. Der har kun været til dagen og vejen, fortæller Edith Hansen i en jubilæumssamtale med Prop og Kapsel. Selv har hun ikke forsømt nogen lejlighed til at søge uddannelse på vore arbejderhøjskoler, AOF- og tillidsmandskurser. Foruden at være medlem af samarbejdsudvalget og sikkerhedsudvalget er Edith Hansen netop sammen med tre andre arbejderrepræsentanter valgt til medlemmer af det nyetablerede samarbejdsråd for Carlsberg-Tuborg.

- I samarbejde med ledelsen skal vi tage os af den langsigtede planlægning for virksomheden. Herigennem vil vi få indblik og blive taget med på råd, når der skal træffes dispositioner. Det betragter jeg som en udvidelse af samarbejdet. Vi har en god arbejdsplads under frie forhold, men det har de unge også deres del af skylden for. De kommer ind på arbejdspladsen på en fri og afslappet måde og lider ikke under autoritære fordomme.

- Du hører altså ikke til dem, der kritiserer de unge?

- Bestemt nej. Jeg har også taget positivt imod Bryggerirapporten. Den har hjulpet os fremad. De unge kommer med mange gode ideer og impulser. De pepper os op om ikke til den faglige revolution, så til at se anderledes på ting, som vi har haft et forældet syn på. Vi skal

ikke køre de unge i stramme tøjler, men lytte til dem. De anskuer ofte problemerne fra en anden vinkel, hvilket jeg finder positivt.

Endnu to afdelinger, men ...

- Er tiden ikke inde til sammenslutning af mands- og kvindeafdelingerne, Edith Hansen?
- Endnu ikke! Så længe vi ikke har ligeløn eller lige ret til arbejdet, er det på sin plads med to afdelinger. Den dag vi er ligestillet, vil jeg finde det i orden med en

De unge kommer på en fri og afslappet måde.

sammenslutning. En anden ting er, at jeg hellere ser en udvikling i retning af, at vi er organiseret arbejdsplads for arbejdsplads. Herved undgik vi de irriterende faggrænser. Men det er igen systemet. Jeg foragter systemer. De er ofte fastlåst i traditioner.

- I står uden for LO?

- Ja! Det finder jeg er en fordel. Vi er alligevel så få, at vi ikke ville få indflydelse på LO's politik. Vi står udenfor og accepterer ikke Arbejdsretten eller andre uretfærdigheder. Det finder jeg i orden. Fagbevægelsen er for traditionsbunden i sin opfattelse. Hvorfor slås man ikke på en række andre felter. Vi har på bryggeriet mange kvinder, der arbejder på skiftehold. De oplever, at børnehaven lukker ved normal fyraften. Hvorfor kan fagbevægelsen ikke tage sådan et problem op og foranledige, at børnehaver også arbejder på skift, således at mødrene véd, hvor deres børn er, mens de er på arbejde. Vi har meget at lære, inden vi har accepteret, at samfundets hjul snurrer i alle døgnets timer.

- Du hævder, at folk har det menneskeligt ringere i dag?

- Ja. Se på vore statshospitaler. De er under stadig udbygning. Tidligere var tilværelsen en kamp for »brød i skabet«. I dag er det en jagt efter materielle goder. Her bukkermange under og må give op. De svage bliver knækket. Vi har efterhånden opnået en anstændig løn. Jeg finder tiden inde til at arbejde for bedre trivsel og miljø på arbejdspladsen - skabe en atmosfære, folk kan li'. Vi tænker ikke i mennesker, men i produktion. Profit. Derfor glæder jeg mig over, at vi i forbundet har ansat en miljøkonsulent. Jeg har selv talt varmt for denne ansættelse. Det skete efter et miljøkursus på Roskilde Højskole, hvor jeg fik tilværelsen belyst i en anden vinkel.

Tillidskrisen

- Har du iagttaget en tillidskrise til fagbevægelsen?

- Vi kan ikke tale om tillidskrise, men om manglende interesse for det faglige arbejde. Det gælder her om, at vi kommer ud til medlemmerne. Opsøger dem på arbejdspladsen. Taler med dem om deres problemer. Hjælper dem. Men tillidsfolk er efterhånden placeret i så mange udvalgte, at de ikke kan overkomme arbejdet. De burde have en sekretær til at tage sig af alt papirarbejdet. Jeg tror også, flere virksomhedsledere er ved at komme til den erkendelse.

- Er klubberne ikke en god støtte i arbejdet?

- I stedet for akkord skal vi have en pris for de flasker, der forlader bryggeriet, siger Edith Hansen (t.h.) til en kollega i vandfabrikken.

- Bestemt. De støtter tillidsmanden på glimrende vis og er medvirkende til, at »sive«-systemet fungerer forstået derhen, at beslutninger og ideer hele tiden siver ud til medlemmerne på »gulvet«. Vi kan ikke undvære klubarbejdet.

- Du har talt meget om miljøet på arbejdspladsen ...

- Ja, og jeg mener, det er en alvorlig sag. Vi skal i langt større udstrækning arbejde med arbejdsmedicinske sygdomme, ergonomi, træk, kulde og støj. Vi skal ikke længere acceptere dårlige arbejdsvilkår.

- Kan man se dig på barrikaderne sammen med rødstrømperne?

- Jeg har sympati med rødstrømperne, men de er gået over stregen. Det er ikke nok at have teorierne i orden. Vi, der står ude på arbejdspladserne, kan ikke klare os med teorier. Her skal der ydes et stykke praktisk arbejde. Derfor kan jeg ikke følge rødstrømperne i deres krav om revolution.

- Skal en kvinde vælges, fordi hun er kvinde?

- Absolut ikke. Man skal altid vælge den dygtigste, uanset om det er en mand eller kvinde. Det andet er kønsdiskriminering.

- Hvorfor gik du egentlig ind i fagligt arbejde?

- I mit barndomshjem var vi 12 søskende. Vi levede i små kår, og det har givet mig mod på at arbejde for en ændring af arbejdernes vilkår. Vi er på vej, men det går langsomt. Hvis der ikke ind imellem var opmuntringer, ville det ikke være til at have med at gøre. Hvis jeg havde tid og kræfter, ville jeg gerne beskæftige mig med kommunalpolitik. Det forekommer spændende, hvilket jeg også har fået bekræftet gennem min deltagelse i et plejehjemsbyggeri i København.

- Hvad laver Edith Hansen, når hun holder fri?

- Jeg har en syg mand, som også skal passes. Ellers kan jeg li' at lytte til musik, læse bøger og se på kunst -ikke af snobberi, men fordi det er en naturlig del af hverdagen. På grund af »arbejderfattigdommen« har vi arbejdere bare aldrig haft mulighed for at dyrke de interesser .. slutter Edith Hansen, inden hun går til et nyt møde. I sikkerhedsudvalget. En hverdag med møder. Samtaler. Udfordringer.